

Sygn. akt I C 777/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Jolanta Szymanowska

Protokolant sekr. sądowy Ewa Krawczyńska

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2014 r. w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku Spółdzielczego w B.

przeciwko A. K. i K. M. (1)

o zapłatę

I. utrzymuje w całości w stosunku do A. K. i K. M. (1) nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Lublinie w dniu 25 czerwca 2013 r. w sprawie I Nc 193/13;

II. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa nie uiszczone koszty sądowe.

Sygn. akt **I C 777/13**

UZASADNIENIE

Pozwem w postępowaniu nakazowym z dnia 28 maja 2013 roku, Bank Spółdzielczy w B. wniósł o wydanie przeciwko pozwanym: Przedsiębiorstwu Handlu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., A. K. i K. M. (1) nakazu zapłaty i orzeczenie nim, że mają oni zapłacić powodowi solidarnie kwotę 233.127,92 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 maja 2013 roku do dnia zapłaty oraz koszty postępowania, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty albo w tymże terminie wnieść zarzuty. Na wypadek zaś wniesienia przez pozwanych zarzutów, powód wniósł o wydanie wyroku utrzymującego nakaz zapłaty w mocy (petitum pozwu, k. 2).

W uzasadnieniu pozwu, powodowy Bank podniósł, że w oparciu o umowę nr (...) udzielił Przedsiębiorstwu Handlu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. kredytu obrotowego na sfinansowanie bieżącej działalności gospodarczej, z terminem spłaty do dnia 31 lipca 2009 roku. Jako jedną z form zabezpieczenia udzielonego kredytu ustanowiono weksel własny in blanco, poręczony przez dwie osoby fizyczne - A. K. i K. M. (1), wraz z deklaracją wekslową określającą warunki jego wypełnienia przez Bank, co w rezultacie nastąpiło, wobec braku spłaty przez kredytobiorcę zaciągniętego zobowiązania.

O tejsze okoliczności, powiadomieni zostali kredytobiorca i poręczyciele. Niemniej jednak, mimo upływu terminu płatności weksla, zadłużenie do chwili obecnej nie zostało uregulowane, dlatego też wystąpienie z niniejszym pozwem – w ocenie Banku – stało się konieczne (uzasadnienie pozwu, k. 2-2v).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, z dnia 25 czerwca 2013 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 193/13, Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny orzekł, że pozwani: Przedsiębiorstwo Handlu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., A. K. i K. M. (1) powinni w terminie 14 dni od doręczenia niniejszego nakazu solidarnie zapłacić powodowi Bankowi Spółdzielczemu w B. kwoty 233.127,92 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 maja 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 10.132,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania albo wnieść w tymże terminie do tut. Sądu zarzuty (nakaz zapłaty, k. 19).

W dniu 11 lipca 2013 roku pozwane: A. K. i K. M. (1) wniosły zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zaskarżając go w całości i domagając się jego uchylenia w całości, oddalenia powództwa, jak również zasądzenia od powoda na ich rzecz kosztów procesu.

Uzasadniając zajęte stanowisko w sprawie pozwane, powoływały się na:

zarzut istotnych braków formalnych pozwu – tj. brak wyszczególnienia wartości przedmiotu sporu oraz brak wśród załączników odpisów pozwu wyciągu z KRS-u powodowego banku, mimo, iż taki załącznik został wyszczególniony w końcowej części pozwu; zarzut nie sprecyzowania przez powoda roszczenia – tj. brak wyjaśnienia wysokości kwoty, na którą opiewa weksel, która w ocenie pozwanych jest znacznie zawyżona; zarzut bezpodstawności roszczenia powoda – tj. brak wyjaśnienia, dlaczego powód dochodzi kwoty wskazanej w pozwie od składających zarzuty oraz dlaczego powód nie dochodzi tegoż roszczenia w postępowaniu upadłościowym; zarzut nie powiadomienia pozwanych o wypełnieniu weksla, a zatem również zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową oraz zarzut przedawnienia roszczenia – mając na uwadze treść § 3 umowy, roszczenie powodowego Banku stało się wymagalne w dniu 1 sierpnia 2009 roku. Przyjmując zatem, trzyletni termin przedawnienia, roszczenie uległo przedawnieniu z dniem 1 sierpnia 2012 roku. Powództwo wytoczone zostało natomiast w dniu 27 maja 2013 roku (zarzuty, k. 24-26).

W odpowiedzi na powyższe, powodowy Bank, złożył w dniu 9 stycznia 2014 roku pismo procesowe, w którym wniósł o wydanie wyroku utrzymującego nakaz zapłaty w całości.

Odnosząc się do podniesionych przez pozwanych zarzutów, powodowy Bank wskazał, że: pozew nie może zawierać braków formalnych, bowiem w innym przypadku nie zostałby wydany nakaz zapłaty; powód, dochodząc roszczenia z weksla, nie miał obowiązku rozliczenia dochodzonej kwoty z wyszczególnieniem kapitału, odsetek i ewentualnie innych należności ubocznych; fakt dochodzenia lub nie dochodzenia przez powoda tego samego roszczenia w ramach postępowania upadłościowego nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, bowiem odpowiedzialność pozwanych oraz Przedsiębiorstwa Handlu (...) Spółki z ograniczonej odpowiedzialności z siedzibą w B. miała charakter solidarny; nadto powód podnosił, że Bank powiadomił pozwanych listami poleconymi o wypełnieniu weksla, a więc tym samym nie naruszył postanowień deklaracji wekslowej. Co do zarzutu zaś przedawnienia powód wywodził, że dochodzi roszczenia z weksla, więc termin przedawnienia tego roszczenia biegnie od daty płatności weksla. Ponadto, nawet gdyby zastosować ogólne terminy przedawnienia, to stwierdzić należy, że 3-letni termin przedawnienia roszczenia nie upłynął przed wniesieniem pozwu, bowiem umowa kredytowa została zmieniona aneksem nr (...), w którym w § 1 zmieniono termin spłaty zobowiązania wynikającego z umowy nr (...) z dnia 31 lipca 2009 roku na dzień 31 lipca 2010 roku (pismo procesowe, k. 66-67).

W toku postępowania, strony podtrzymywały zajęte stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 lipca 2008 roku, pomiędzy Bankiem Spółdzielczym w B., a Przedsiębiorstwem Handlu (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (będącą Kredytobiorcą), reprezentowanym przez A. K. – Prezesa Zarządu i K. Z. Prezesa Zarządu, zawarta została umowa nr (...) o udzielenie kredytu obrotowego w rachunku bieżącym na sfinansowanie bieżącej działalności gospodarczej, w kwocie 150.000,00 zł na okres od dnia 1 sierpnia 2008 roku do dnia 31 lipca 2009 roku (§ 1 umowy).

W § 8 umowy, strony postanowiły, że prawne zabezpieczenie spłaty kredytu, a także innych związanych z tym kredytem należności stanowi m. in. weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową poręczony przez Członków Zarządu: A. K. i K. M. (1) (dowód: umowa, k. 4-5; deklaracja wekslowa, k. 7-7v; okoliczność bezsporna).

Z uwagi na niewywiązanie się przez Przedsiębiorstwo Handlu (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. z zobowiązania wynikającego z umowy nr (...), w dniu 28 lipca 2008 roku w B., Bank Spółdzielczy w B. wypełnił weksel in blanco, opiewający na kwotę 233.127,92 zł z terminem płatności określonym na dzień 24 maja 2013 roku, zaopatrzonego w klauzulę „bez protestu” (dowód: zabezpieczony oryginał weksla; okoliczność bezsporna).

W dniu 31 lipca 2009 roku zawarty został Aneks Nr (...) do wskazanej powyżej umowy, w którym strony określiły termin wykonania zobowiązania na dzień 31 lipca 2010 roku (dowód: Aneks, k. 71-71v).

Postanowieniem z dnia 18 marca 2010 roku, zapadłym w sprawie o sygn. akt XVIII GU 18/10, Sąd Rejonowy w L. XVIII Wydział Gospodarczy do spraw upadłościowych i naprawczych, w pkt I postanowił, ogłosić upadłość Przedsiębiorstwa Handlu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., obejmującą likwidację majątku dłużnika (dowód: postanowienie, k. 80-80v; okoliczność bezsporna).

Z kolei, postanowieniem z dnia 12 marca 2012 roku, zapadłym w sprawie IX GUp 91/11, Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku IX Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych postanowił zezwolić syndykowi masy upadłości Przedsiębiorstwa Handlu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. na sprzedaż z wolnej ręki w trybie wyboru najkorzystniejszej oferty przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c., objętego masą upadłości Przedsiębiorstwa Handlu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (...) w terminie do dnia 31 maja 2012 roku, przy określeniu minimalnej ceny sprzedaży na poziomie nie niższym, niż wartość oszacowania, tj. kwota 137.807,00 zł (dowód: postanowienie, k. 100; okoliczność bezsporna).

Postanowieniem z dnia 12 lutego 2013 roku, zapadłym w sprawie o sygn. akt IX GUp 91/11, Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku IX Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych, umorzył jednak postępowanie upadłościowe Przedsiębiorstwa Handlu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (dowód: postanowienie, k. 69; okoliczność bezsporna).

W dniu 1 marca 2013 roku, A. K. i K. M. (1) oświadczyły, że uznają zobowiązanie wobec Banku Spółdzielczego w B. z tytułu poręczenia spłaty kredytu obrotowego w rachunku bieżącym, udzielonego na podstawie umowy nr (...) z dnia 28 lipca 2008 roku Przedsiębiorstwu Handlu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., które na dzień 1 marca 2013 roku wynosiło 226.872,75 zł.

Wskazane powyżej zadłużenie, A. K. i K. M. (1) zobowiązały się spłacić na podstawie odrębnego porozumienia, w ustalonych kwotach i terminach (dowód: oświadczenia, k. 68-8v).

Powyższego jednak nie dokonały, w związku z czym, pismami z dnia 9 maja 2013 roku, Bank Spółdzielczy w B. zawiadomił: Przedsiębiorstwo Handlu (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., A. K. oraz K. M. (1) o wypełnieniu weksla.

Zawiadomienie, o którym mowa powyżej, A. K. odebrała w dniu 14 maja 2013 roku, zaś K. M. (2) – w dniu 13 maja 2013 roku (dowód: zawiadomienia, k. 8-9v; zwrotne potwierdzenia odbioru, k. 70v).

Do chwili obecnej, A. K. oraz K. M. (1) weksla nie wykupiły (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z dokumentów, bowiem żadna ze stron nie zgłaszała zastrzeżeń, co do ich prawdziwości. Sąd z urzędu nie dostrzegł również jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania ich mocy dowodowej. Stąd też, ta kategoria dowodów została obdarzona w całości walorem wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne, dlatego też nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym należało utrzymać w mocy w całości zgodnie z art. 496 k.p.c.

W przedmiotowej sprawie, powód Bank Spółdzielczy w B. wywodzi swoje żądanie wskazane w pozwie z wystawionego w dniu 28 lipca 2008 roku przez pozwanego Przedsiębiorstwo Handlu (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., poręczonego przez pozwane: A. K. i K. M. (1), a następnie wypełnionego przez powoda weksli in blanco.

Oceniając zasadność zarzutów pozwanych, należy rozważyć na wstępie dopuszczalność odwoływania się w procesie, którego przedmiotem jest zobowiązanie wekslowe do treści stosunku prawnego, będącego podstawą wystawienia weksla.

Stosownie do art. 17 Prawa wekslowego, osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksla, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika. Przepis ten wskazuje, że - a contrario dłużnik wekslowy może podnosić wszelkie zarzuty wynikające z jego stosunków osobistych z dochodzącym zapłaty posiadaczem weksla, nie wyłączając zarzutów ze stosunku, na podstawie którego weksel wystawiono.

Skoro tak, to stwierdzić należy, że pozwany dłużnik wekslowy może co do zasady kwestionować istnienie stosunku prawnego, który był podstawą wystawienia weksla, może w tym celu powoływać się także na nieważność umowy. W szczególności dłużnik może zgłosić, w przypadku weksla in blanco, zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem stron. Ciężar jednak udowodnienia zasadności zarzutu opartego na stosunku podstawowym spoczywa zawsze na dłużniku, wierzyciel bowiem przedstawia dowód istnienia zobowiązania w postaci weksla (tak m.in. orzeczenie SN z 2 maja 1930 r. – II C 97/30, RPES 1930,s.201; orzeczenie SN z 24.10.1962 r. - 2 CR 976/61, OSN 1964, poz. 27; orzeczenie SN z 28.10.1963 r. – II CR 249/63, OSN 1965, poz. 208; orzeczenie SN z 24.02.1928 r. – I C 273/27, Zb.Orzec. SN 1928, poz. 27)

Pozycja wierzyciela wekslowego jest w procesie bardzo silna, gdyż na jego podstawie posiadacz weksla może wytoczyć powództwo przeciwko dłużnikom wekslowym i nie musi przy tym wykazywać podstawy gospodarczej zobowiązania, ani tego, że ona w ogóle istniała (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1959 roku, NP z 1960 roku, Nr 6, poz. 859).

W procesie wytoczonym przez wierzyciela wekslowego przeciwko dłużnikowi wekslowemu ze zobowiązania wekslowego, Sąd w pierwszej kolejności bierze pod uwagę treść i prawidłowość wypełnienia weksla. Po pierwsze, weksel w chwili przedstawienia go do realizacji powinien zawierać wszystkie cechy ważności, co ma szczególne znaczenie przy wekslu in blanco. Wypełnienie weksla musi bowiem nastąpić przed wniesieniem pozwu i nie jest możliwe dokonanie późniejszych uzupełnień. Po drugie, weksel nie może nasuwać wątpliwości, co do swej prawdziwości. Zasada ta odnosi się, zarówno do samej osnowy weksla, jak i do stanu dokumentu, (w szczególności Sąd powinien zbadać, czy na wekslu nie ma śladów podrobienia lub przerobienia dokumentu, wskazujących na jego sfalszowanie). Po trzecie wreszcie, Sąd nie bada zgodności weksla z treścią stosunku podstawowego łączącego strony. Wypełnienie weksla in blanco niezgodnie z treścią stosunku podstawowego nie ma żadnego wpływu na jego ważność. Okoliczność ta jednak stanowi przedmiot badania Sądu, jeżeli pozwany zgłasza zarzut odpowiedniej treści.

W niniejszej sprawie weksel przedstawiony przez powoda, w oparciu o który dochodzona jest należność wekslowa, spełnia w zakresie swej treści wymagania, o których mowa w art. 101 pkt. 1-7 Prawa wekslowego, a zatem zawiera nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, przyrzeczenie bezwarunkowej zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej (kwoty 233.127,92 zł), zawiera wskazanie terminu płatności (tj. dzień 24 maja 2013 roku), miejsce płatności (Bank Spółdzielczy w B.), określenie podmiotu, na rzecz którego lub na którego zlecenie zapłata ma być dokonana (tj. Bank Spółdzielczy w B.), datę i miejsce wystawienia weksla (B., dnia 28 lipiec 2008 roku), czytelny podpis wystawcy weksla

(Przedsiębiorstwo Handlu (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.) oraz adnotacja „poręczam” wraz z podpisem poręczycieli pod tym sformułowaniem („Poręczam” A. K., „Poręczam” K. M. (1)).

Przedmiotowy weksel nie nasuwa też wątpliwości, co do swej prawdziwości. Jest zatem wekslem ważnym, z którego wynika ważne zobowiązanie wekslowe, którego powód może dochodzić na drodze postępowania sądowego.

W niniejszej sprawie jednak, pozwane: A. K. i K. M. (1) wniosły zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, wydane na podstawie przedmiotowego weksla.

Podniesione zarzuty miały charakter, zarówno obiektywny, a zatem wynikające bezpośrednio z treści weksla, bądź znajdujące uzasadnienie w przepisach ustawy i powodujące nieważność zobowiązania wekslowego (przedawnienie), jak również subiektywny, które służą jedynie w stosunku do określonego wierzyciela i oparte są na stosunkach osobistych z wierzycielem (pozostałe zarzuty podniesione przez pozwane).

W związku z tym należy podkreślić, iż w momencie podniesienia przez dłużnika zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego, spór z płaszczyzny prawa wekslowego, na którym oparty był pozew wniesiony w postępowaniu nakazowym, przenosi się na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2006 roku, IV CSK 15/05, Lex nr 179731). Jednak to pozwany ponosi ciężar dowodu, że roszczenie powoda z tego stosunku nie istnieje (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 roku, V CK 780/04, niepubl.). Jeżeli występujący z powództwem o zapłatę, jako remitent weksla własnego wystawionego przez pozwanego potwierdzi swe prawo dokumentem o cechach określonych w art. 101 Prawa wekslowego, a pozwany nie udowodni zarzutów tamujących lub niweczących, Sąd uwzględni żądanie na podstawie art. 28 ust. 2 w zw. z art. 104 ust. 1 Prawa wekslowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1999 roku, I CKN 215/98, OSNC 2000/7-8, poz. 128).

W pierwszej kolejności, pozwane podniosły zarzut istotnych braków formalnych pozwu – tj. brak wyszczególnienia wartości przedmiotu sporu oraz brak wśród załączników odpisów pozwu wyciągu z KRS-u powodowego Banku, mimo, iż taki załącznik został wyszczególniony w końcowej części pozwu.

Rację ma jednak w tym przedmiocie powodowy Bank.

Po pierwsze bowiem, zgodnie z treścią art. 19 § 1 k.p.c., w sprawach o roszczenia pieniężne, zgłoszone choćby w zamian innego przedmiotu, podana kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu. Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. nadto, pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe, także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna.

Po drugie zaś, w świetle cytowanego powyżej przepisu, brak dołączenia do odpisu pozwu załącznika w postaci wyciągu z KRS powodowego Banku, w żaden sposób nie można uznać za „istotny” brak formalny pozwu.

Następnie, pozwane zarzuciły, nie sprecyzowanie przez powoda roszczenia – tj. brak wyjaśnienia wysokości kwoty, na którą opiewa weksel, która w ocenie pozwanych jest znacznie zawyżona.

Sąd również w tym przedmiocie, przyznał rację powodowi, bowiem przy dochodzeniu roszczenia z weksla brak jest obowiązku szczegółowego wykazania, jakie elementy i w jakiej wysokości składają się na dochodzoną kwotę.

Niemniej jednak, pozwane, podnosząc tenże zarzut, dodatkowo wskazały, że kwota, na którą opiewa weksel jest znacznie zawyżona, bowiem, po pierwsze - należność główna z umowy kredytu została w części spłacony, a ponadto, powodowy Bank, zgłaszając tę wierzytelność w postępowaniu upadłościowym domagał się jedynie kwoty 132.997,00 zł.

W świetle materiału dowodowego, również i w tym przedmiocie należy omawiany zarzut uznać za chybiony, bowiem w dniu 1 marca 2013 roku, pozwane A. K. i K. M. (1) oświadczyły, że uznają zobowiązanie wobec Banku Spółdzielczego w B. z tytułu poręczenia spłaty kredytu obrotowego w rachunku bieżącym, udzielonego na podstawie umowy nr (...)

z dnia 28 lipca 2008 roku Przedsiębiorstwu Handlu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., które na dzień 1 marca 2013 roku wynosiło 226.872,75 zł (oświadczenia, k. 68-8v). Okoliczność tą pozwane przyznały podczas informacyjnego wysłuchania (k. 77).

W następnej kolejności, pozwane podniosły zarzut bepodstawności roszczenia powoda z uwagi na brak wyjaśnienia, dlaczego powód dochodzi kwoty wskazanej w pozwie od składających zarzuty oraz dlaczego powód nie dochodzi tegoż roszczenia w postępowaniu upadłościowym.

W tym przedmiocie, Sąd również zaakceptował stanowisko zaprezentowane przez Bank, bowiem fakt dochodzenia lub niedochodzenia tego samego roszczenia w ramach postępowania upadłościowego nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Jak wynika bowiem, z treści art. 47 Prawa wekslowego, kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie. Posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali. Takie samo prawo ma każdy dłużnik wekslowy, który weksel wykupił. Dochodzenie sądowe roszczeń przeciw jednemu dłużnikowi nie tamuje dochodzenia przeciw innym dłużnikom, nawet następującym po dłużniku, przeciw któremu najpierw skierowano dochodzenie sądowe.

A zatem, okoliczność, iż powodowy Bank zgłosił wierzytelność wynikającą z umowy Nr (...) w postępowaniu upadłościowym dotyczącym Przedsiębiorstwa Handlu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., nie wyłącza możliwości dochodzenia tej samej wierzytelności od dłużników solidarnych w ramach postępowania sądowego (w tym zakresie, mowa będzie również w omówieniu zarzutów przedstawionych poniżej).

Pozwane podniosły również w zarzutach od nakazu zapłaty, zarzut nie powiadomienia ich przez powoda o wypełnieniu weksla, a zatem jednocześnie - zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, (choć na rozprawie w dniu 15 stycznia 2014 roku wyjaśniły, że „zostały powiadomione o wypełnieniu weksla, k. 76v).

Zarzuty te jednak nie znajdują oparcia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Stosowną informację w tym przedmiocie, tj., iż weksel został wypełniony i w przypadku nieuiszczenia wskazanej w nim kwoty, sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego, pozwana A. K. otrzymała bowiem w dniu 14 maja 2013 roku, zaś pozwana K. M. (1) – w dniu 13 maja 2013 roku (vide: zwrotne potwierdzenia odbioru, k. 70v).

W tym miejscu, należy jednak zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 2 października 2003 roku, sygn. akt I CK 241/02, które Sąd w pełni akceptuje, a zgodnie z którym za chybiony należy uznać zarzut naruszenia art. 38 w związku z art. 103 Prawa wekslowego, wyprowadzany z faktu nieprzedstawienia weksla do zapłaty przed wniesieniem pozwu w postępowaniu nakazowym (połączonym ze złożeniem weksla). Przedstawienie weksla do zapłaty nie jest warunkiem powstania roszczenia. Art. 38 Prawa wekslowego nie wypowiada się o znaczeniu przedstawienia weksla. Nieprzedstawienie weksla do zapłaty we właściwym terminie powoduje, stosownie do art. 53 Prawa wekslowego, jedynie utratę prawa wobec zwrotnych dłużników wekslowych. Natomiast w stosunku do wystawcy weksla własnego ma taki skutek, że może on złożyć sumę wekslową do depozytu sądowego na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza weksla (art. 42) oraz taki, że odsetki za zwłokę nie obciążają wystawcy od dnia płatności wskazanego na wekslu.

Nie ulega wątpliwości, iż głównym dłużnikiem z weksla, a więc takim dłużnikiem, na którym ciąży przede wszystkim obowiązek zapłaty sumy wekslowej, jest w wekslu własnym jego wystawca. Dłużnik ten nie może zwolnić się od odpowiedzialności za zapłatę (art. 9 prawa wekslowego). Jego odpowiedzialność utrzymuje się niezależnie od tego, czy przedstawiono mu weksel do zapłaty we właściwym terminie (art. 53, 103 i 104 prawa wekslowego). To samo odnosi się do poręczyciela głównego dłużnika wekslowego (art. 30 prawa wekslowego). Poręczyciel wekslowy odpowiada bowiem tak samo, jak ten za kogo poręczył (art. 32 ust. 1 prawa wekslowego), to jest w takim samym rozmiarze i takich samych granicach, co osoba, za którą poręczył, (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17.02.1982 roku, sygn. akt I CR 13/82, LexisNexis nr 321155). Ponadto zgodnie z art. 47 prawa wekslowego, poręczyciel odpowiada solidarnie z wystawcą weksla.

Końcowo, pozwane podniosły zarzut przedawnienia roszczenia.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zarówno w literaturze, jak i w orzecznictwie, w zakresie wzajemnych relacji pomiędzy roszczeniem ze stosunku podstawowego, a roszczeniem z weksla in blanco dominuje pogląd, że zobowiązanie wekslowe ma być samodzielny. Także poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem samoistnym, niezależnym od zobowiązania głównego. Daje temu wyraz, między innymi art. 7 Prawa wekslowego. Wobec tego, czym innym jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, a czym innym przedawnienie wekslowe. Obie instytucje różnią się istotnie, między innymi co do początku biegu przedawnienia. Termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, zgodnie z regułą art. 120 k.c., rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne. Początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksla własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 Prawa wekslowego, liczy się od dnia płatności weksla (vide: wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 29 kwietnia 1937 roku, sygn. akt C II 3198/96, publ. PPH 1937/1657; z dnia 5 lutego 1980 roku, sygn. akt IV PR 376/79, publ. OSNP 1980/9/173; z dnia 24 maja 2005 roku, sygn. akt V CK 652/04, niepubl.). Tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1938 roku, sygn. akt C II 2385/37, publ. OSP 1938, poz. 539; z dnia 25 lutego 1938 roku, sygn. akt C II 2245/37, publ. OSP 1938, poz. 536; z dnia 21 maja 1981 roku, sygn. akt IV PRN 6/81, publ. OSNC 1981/11/225; z dnia 4 czerwca 2003 roku, sygn. akt I CKN 434/01, niepubl.). Przedawnienie praw z weksla in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia.

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, strony zobowiązania wekslowego nie zawarły żadnego porozumienia co do konkretnej daty płatności, a wręcz przewidziały, że powód może opatrzyć weksel datą płatności według własnego uznania. Jak przyjął Sąd Najwyższy wyroku z dnia 6 października 1938 roku (sygn. akt I C 1286/37, publ. OSN 1939/6/268), dłużnik wekslowy w takiej sytuacji nie może podnosić zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z jego wolą, co do terminu płatności. Uwzględniając te okoliczności należy stwierdzić, iż roszczenie wekslowe przeciwko poręczycielowi (tak samo, jak przeciwko wystawcy weksla własnego - art. 32, 70 w związku z art. 103 i 104 Prawa wekslowego - por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1981 roku, sygn. akt IV PRN 6/81, publ. OSNC 1981/11/225) ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia płatności weksla, co odnosi się także do weksla in blanco, w którym data płatności została wpisana przez wierzyciela wekslowego.

Jednakże zarówno w piśmiennictwie, jak i w orzecznictwie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2004 r., sygn. akt V CK 228/04, publ. OSP 2005/11/130 z glosą częściowo aprobującą) wyrażono pogląd, że na podstawie art. 10 Prawa wekslowego, można powoływać się na niezgodność uzupełnienia blankietu weksla z otrzymanym upoważnieniem, a polegającą na dokonaniu tego uzupełnienia już po przedawnieniu się zabezpieczonego roszczenia wynikłego ze stosunku podstawowego. Wystąpienie tej ostatniej okoliczności pozwane zarzucały w zarzutach od nakazu zapłaty. Skoro więc, tak jak w sprawie niniejszej, podstawą dochodzonego roszczenia jest weksel, mający wcześniej postać weksla in blanco, to niezależnie od poprawności ustalenia, że roszczenie wekslowe nie uległo przedawnieniu w terminie wynikającym z art. 70 Prawa wekslowego, Sąd nie jest zwolniony od obowiązku rozważenia, czy weksel został wypełniony zgodnie z umową, a w szczególności, czy w chwili jego uzupełnienia istniało nieprzedawnione roszczenie podlegające zabezpieczeniu (tak wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 października 1971 roku, sygn. akt II CR 277/71, publ. OSPiKA 1972/7-8/139; z dnia 19 listopada 20004 roku, sygn. akt V CK 228/04, publ. OSP 2005/11/130; z dnia 9 lutego 2005 roku, sygn. akt II CK 426/04, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 roku, sygn. akt II CK 259/04, niepubl.; z dnia 9 grudnia 2004 roku, sygn. akt II CK 170/04, niepubl.). Wykładnia postanowień deklaracji wekslowej towarzyszącej wystawieniu weksla in blanco wręczanego dla zabezpieczenia określonego roszczenia, prowadzi zazwyczaj do wniosku (zob. wyrok SN z dnia 26 stycznia 2001 roku, sygn. akt II CKN 25/00, niepubl.), że treścią upoważnienia jest objęte jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Użycie w deklaracji wekslowej zwrotu przewidującego możliwość wypełnienia weksla w każdym czasie oznacza dowolną chwilę, ale tylko przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Także użycie w deklaracji wekslowej zwrotu o możliwości opatrzenia weksla in blanco datą płatności według uznania wierzyciela może być rozumiane jako dowolna data, ale mieszcząca się w okresie od dnia wymagalności zabezpieczonego wekslem roszczenia do

dnia upływu terminu jego przedawnienia. Taka interpretacja odpowiada najbardziej sensownej dla wręczających weksel in blanco interpretacji zwrotów mówiących o możliwości wypełnienia go w każdym czasie i opatrzenia datą płatności według swego uznania. Również w piśmiennictwie prezentowany jest pogląd, że zarzut wypełnienia weksla in blanco po upływie terminu przedawnienia zabezpieczonego nimi roszczenia ze stosunku podstawowego, jest zarzutem wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem z wszystkimi płynącymi stąd skutkami. Odmienne stanowisko musiałoby bowiem prowadzić do trudnego do zaakceptowania poglądu, że zamiarem ustawodawcy była dodatkowa ochrona roszczeń przedawnionych, skoro istotą instytucji przedawnienia jest właśnie pozbawienie ochrony podmiotów, których roszczenia uległy przedawnieniu. Przepis art. 10 Prawa wekslowego zapewnia bowiem nabywcy weksla in blanco ochronę nieco słabszą, niż wynikająca z ogólnych zasad Prawa wekslowego, a zróżnicowanie to jest w pełni usprawiedliwione funkcją weksla gwarancyjnego, która osłabia abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego (patrz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.07.2006 roku, sygn. akt II CSK 75/06, publ. Pr.Spółek 2007/7- 8/91).

Mając na uwadze powyższe rozważania, w tym miejscu należy przytoczyć treść art. 118 k.c., zgodnie z którym, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Podkreślić należy, że do zastosowania trzyletniego terminu przedawnienia nie jest wymagane, aby aż obie strony stosunku prawnego, z którego wywodzi się roszczenie majątkowe, prowadziły działalność gospodarczą (w niniejszej sprawie, to powodowy Bank prowadzi działalność gospodarczą).

W związku z powyższym, należy przyjąć trzyletni termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego.

Mając na uwadze powyższe, pozwane podniosły, mając na uwadze treść § 3 umowy, roszczenie powodowego Banku stało się wymagalne w dniu 1 sierpnia 2009 roku. Przyjmując zatem, trzyletni termin przedawnienia, roszczenie uległo przedawnieniu z dniem 1 sierpnia 2012 roku. Powództwo w niniejszej sprawie wytoczone zostało natomiast w dniu 27 maja 2013 roku.

Jak wynika jednak ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, strony umowy, w dniu 31 lipca 2009 roku zawarły Aneks Nr (...) do tejże umowy, w którym określiły termin wykonania zobowiązania na dzień 31 lipca 2010 roku (Aneks, k. 71-71v) (z uwagi na tę okoliczność, niezasadnym jest również stanowisko pozwanych, iż Bank winien dochodzić zobowiązań związanych z umową o kredyt obrotowy najpóźniej od daty ogłoszenia upadłości, tj. od dnia 18 marca 2010 roku).

W związku z powyższym, roszczenie wynikające ze stosunku podstawowego nie uległo przedawnieniu do chwili uzupełnienia weksla in blanco, w związku z czym, również i ten zarzut pozwanych należało uznać za chybiony.

Z tych też wszystkich względów Sąd uwzględnił powództwo, utrzymując w mocy nakaz zapłaty z dnia 25 czerwca 2013 roku wydany przez Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie o sygn. I Nc 193/13.

Z kolei o nie uiszczonych **kosztach sądowych**, tj. o opłacie sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty **orzeczono** na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167 poz. 1398 ze zmianami), mając na uwadze wynik sprawy oraz treść postanowienia z dnia 25 lipca 2013 roku, w którym tut. Sąd zwolnił pozwane: A. K. i K. M. (1) od opłaty od zarzutów w całości (postanowienie, k. 54).

Mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, powyższe rozważania i na podstawie wyżej powołanych przepisów Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.